

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Sacramentis in genere, de Baptismo, de Confirmatione, de
Eucharistia, de Pœnitentia, de Extrema-Vnctione, de Ordine & de
Matrimonio

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

Art. IV. Catholica veritas definitionibus Conciliorum stabilitur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77185](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77185)

ARTICULUS IV.

Catholica veritas definitionibus Conciliorum stabilitur.

Non solum Scriptura & Traditio, sed etiam 27
plura Concilia generalia, veritatem Catholicam, de reali & corporea manducatione corporis & sanguinis Christi in Eucharistia, aperte docent. In primis enim Concilium Nicaenum primum, Anno 330. celebratum, & ipso Calvino, cum tribus aliis proximis generalibus, libro 4. Instit. cap. 9. §. 8. receptum, & approbatum, hanc veritatem docuit: sic enim habet libro 3. (editionis Pisani) cap. de sacra mensa: In hac sacra mensa ne humiliter inrenti sumus ad profuturum panem & calicem, sed attollentes mentem fide, intelligamus situm in illa sacra mensa agnum illum Dei, tollentem peccata mundi, incruentè à Sacerdotibus immolatum; & pretiosum ejus corpus, & sanguinem, verè nos sumentes, credamus hac esse nostra redemptionis symbola. Quibus verbis Concilium perspicue asserit, Christum residere in sacra illa mensa, in qua symbola panis & vini proponuntur, ac in ea incruentè immolari à Sacerdotibus, & à fidelibus verè recipi.

Secundò eadem veritas definita fuit in Concilio Ephesino in Epistola Cyrilli ad Nestorium, à Concilio approbata, in qua sic dicitur: Ad mysticas benedictiones accedimus, eaque ratione sanctificamur, ut per sacra carnis, & pretiosi sanguinis Christi, omnium nostrum Salvatoris, participes effecti. Et paulò post: Neque enim illam ut carnem communem suscipimus, sed tanquam verè vivificam, ipsiusque Verbi propriam.

Tertiò, Concilium Nicaenum 2. seu septima 29
Synodus Oecumenica, art. 6. hæc habet: Nemo unquam Sanctorum Apostolorum, qui tuba sunt spiritus Sancti, aut gloriosorum Patrum nostrorum, incruentum nostrum sacrificium, in memoriam passionis Christi Domini Dei nostri, & totius sue dispensationis factæ, imaginem corporis illius dixit: Nam is qui accipit à Domino, sic non dicit, aut confitetur, sed auditur sic dicentem Evangelicè, Nisi comederitis carnem Filii hominis &c. Quo nihil clarius & expressius ad refellendum Calvinistarum errorem dici potest.

Quartò exortà hæresi Berengarii, qui ut supra art. 1. diximus, circa Annum 1050. presentiam Christi in Eucharistia sacramento negavit, in pluribus Conciliis quæ ibidem retulimus, ejus error proscriptus est; & Catholica veritas sancita & confirmata, nimirum in Concilio Vercellensi sub Leone IX. in Turonensi sub Victore II. & in duobus aliis Conciliis, sub Nicolao II. & Gregorio VII. Romæ habitis, in quibus Berengarius publicè suum errorem retractavit.

Quintò, in Concilio amplissimo totius orbis sub Innocentio III. Romæ celebrato, iterum eadem hæresis damnata est, & Catholica veritas de reali presentia corporis Christi, can. 1. his verbis declarata: Verum Christi corpus & sanguis in sacramento altaris, sub speciebus panis & vini veraciter continetur, transubstantiatis pane in corpus, & vino in sanguinem, potestate divinâ.

Sextò, eadem veritas explicata est in Concilio generali Viennensi, sub Clemente V. in Constantiensi, sub Martino V. in Florentino, sub Eugenio

ponit ille: Hoc feci, expungatur corpus meum ex alio Episcoporum, & abiciat me etiam Christus à regno suo. Ob summam etiam reverentiam quâ fides hoc sacramentum in primitiva Ecclesia colebant, vasa ad Eucharistiæ celebrationem non nisi ex rebus valde pretiosis, ut ex auro & argento fieri solebant. Unde in Ecclesia Rhemenfi, ante mille annos, à D. Remigio calix aureus relictus est, cum hac inscriptione:

Hauriat hinc populus vitam de sanguine sacro.
Et in multis Germaniæ Monasteriis vetustioribus, extant adhuc antiquæ fistulæ aureæ, vel argenteæ, quarum erat olim usus ad sanguinem ex calice tutius hauriendum, Quin etiam apud Prudentium in libro *perisæpæ*, Præfectus Gentilis, D. Laurentio Martyri inter alia dicit: B

Hanc esse vestris orgiis,
Moremque & artem proditum est,
Hanc disciplinam fœderis,
Bibant ut auro Antistites:
Argenteis scyphis ferunt
Fumare sacrum sanguinem,
Auroque nocturnis sacris
Affare fixos cereos.

Demum fideles non figurativè tantum, sed verè & realiter, carnem & sanguinem Christi, sub speciebus panis & vini, in Eucharistia sumere, argumentum est, quod Christiani inter alia olim, accusabantur ab Ethnicis, quod in suis sacris, carnem humanam ederent, ut patet ex Tertulliano in Apologetico cap. 7. ubi sic ait: Dicitur sceleratissimi de sacramento in fanticidii, & pabuli. Et ex Felice in Octavio, ubi ait quod Gentiles Christianis exprobrare solebant, quod infantem farinâ rectum secretis vulneribus confoderent, ejusque membra inter se partirentur. Eundem etiam cultum, quo fideles in primitiva Ecclesia Christum sub speciebus panis & vini in Eucharistia latentem colebant, occasionem fuisse Gentilibus suspicandi Christianos colere Ceterem & Bacchum, testatur D. Augustinus libro 20. contra Faustum cap. 13. Certè si fideles in Eucharistia carnem & sanguinem Christi figurativè tantum & non realiter sumerent, debebant eximii illi Catholicæ fidei defensores id omnino apertè declarare in suis Apologiis, ut hoc immane crimen infanticidii, quo Christiani olim gravabantur, omnino amoverent; & ut Gentilibus, qui nos impios appellant, ex eò quod Deum nostrum manducemus, penitus os occluderent: hæc enim defensio facilissima erat, si vera fuisset. Hoc verò illi nequaquam in suis Apologiis præstant, non enim ad Sectariorum topoi, sed ad omnipotentiam Dei recurrunt, ut mysterium Eucharistiæ explicant, ut patet de Iustino Martyre, qui in sua Apologia, ad calumniam allatam Paganorum respondens, sic ait: Non enim ut communem panem hæc sumimus, sed quemadmodum per Verbum Dei incarnatum, Jesus habet carnem & sanguinem; sic etiam per preces verbi Dei ab ipso Eucharistiam factum cibum ex quo carnes nostræ aluntur, ipse incarnatus Jesus carnem, & sanguinem esse edocti sumus.

Eugenio IV. & tandem in Tridentino, sessione 13. cap. 1. ubi sic dicitur: *Docet Sancta Synodus, & aperte ac simpliciter profiteretur, in almo Sancta Eucharistia sacramento, post panis & vini consecrationem, Dominum nostrum Jesum Christum, verum Deum atque hominem, verè, realiter, ac substantialiter, sub specie illarum rerum sensibilibus contineri. Quibus verbis hæc res quatuor confutatur. Primò Ubiquitarum, asserentium Christum adesse in hoc sacramento, non virtute consecrationis, sed ubiquitatis corporis Christi. Secundò Sacramentariorum, negantium Christum verè esse in hoc sacramento, sed tantum, ut in signo. Tertiò Calvinii, affirmantis Christum non esse in hoc sacramento realiter, sed solà fide apprehensum. Quartò Calvinistarum, dicentium Christum non esse in hoc sacramento substantialiter, sed per quandam virtutem accidentalem, quâ nobis conjungitur.*

ARTICULUS V.

Catholica veritas testimonio Sanctorum Patrum confirmatur.

PLura SS. Patrum testimonia, pro ejusdem veritatis confirmatione, adducunt Bellarminus, Valentia, Perronius, Coëffeteus, & alii; nos clariora & faciliora seligimus.

33 In primis ergo plures ex SS. Patribus docent, fideles sumere corpus & sanguinem Christi, non solùm ore mentis per fidem, sed etiam ore ipso corporis, & per veram & propriam comestitionem. Ita D. Augustinus libro 2. contra Adversarium legis & Prophetarum cap. 9. ubi ait: *Christum Jesum carnem suam nobis manducandam, bibendumque sanguinem dantem, fidei corde & ore suscipimus.* Et Leo sermone 6. de jejuniis septimi mensis, ubi hæc scribit: *Sic Sancta mensa communicare debetis, ut nihil prorsus de veritate corporis Christi & sanguinis ambigatis, hoc enim ore sumitur, quod fide creditur.* Item S. Gregorius Papa homil. 23. in Evang. explicans verba illa Exodi 12. *Fasciculum hyssopi tingere in sanguine qui est in limine, & aspergere ex eo superliminare, & utrumque postem, subdit: Sanguis Christi super utrumque postem ponitur, quando non solùm ore corporis, sed etiam ore cordis hauritur.*

34 Secundò SS. Patres docent, quod per Eucharistia perceptionem, Christus verè nobis commiscetur, & non per fidem tantum, sed etiam re ipsa nobis unitur. Sic enim loquitur Chrysostomus homil. 3. in Matth. *Semetipsum nobis commiscet, & non fide tantum, verum & ipse, nos suum efficit corpus.* Item Cyrillus Alexandrinus libro 10. in Joan. cap. 13. dicit, Non tantum rectâ nos fide & charitate sincera Christo spiritualiter conjungi, sed etiam corporaliter, communicatione carnis Christi, Christum in nobis habitare. Ibique unionem illam corporalem Christi cum fidelibus, quæ fit per usum Eucharistia, hoc exemplo declarat: *Quemadmodum (inquit) si quis igne liquefactam ceram, alia cera similiter liquefacta ita misuerit, ut unum quid ex utrisque factum videatur, sic communicatione corporis & sanguinis Christi, ipse in nobis est, & nos in ipso: non poterat enim aliter corruptibilis hæc natura corporis, ad incorruptibilitatem & vitam traduci, nisi naturalis*

vita corpus ei conjungeretur. Alio exemplo dicitur: Quemadmodum parum fermenti, teste apostoli Corinth. 11. totam massam sibi similem reddit, sic etiam illud vivificum, in corpus nostrum ingreditur, & in se transfert atque commutat, siveque simile & mortale (futurum suo tempore) reddit. Nihil enim est, quoad fieri potest, ut naturam suam salutarem intra corpus admittat. Ibi etiam docet, oportere, ut sicut veritus cibos corporales ab Adamo comestus est, ita Christi corpus nobis corporaliter & intra viscera ipsa sumatur, adeoque non tantum mente per fidem, ut in damnum quod corpore fuerat inditum, per contrarium repellat actionem. Legatur totum illud caput quod nihil clarius dici potest contra errorem Calvinistarum, contendentium spiritu tantum deum etiam corpore, à nobis percipi corpus & sanguinem Christi.

Tertiò, docent SS. Patres, sacramentum Eucharistia propter Christum in eo existentem, se adorandum: Sed non debet adorari, immo talis cultus esset idololatria, nisi Christum verè & realiter contineretur. Ergo SS. Patres censent Christum in sacramento Eucharistia verè & realiter contineri. Unde rectè Theodoretus dixit, hæc mysteria adorari, non quia significant, sed quia ea sunt quæ creduntur. Minor patet, immo cultus adorationis soli Deo exhibendus est. Major verò passim docetur à SS. Patribus, præsertim ab Augustino Epistola 110. cap. 27. ubi ait, quod fideles veniunt ad mensam, manducant, & bibunt. Idem asserit in Psalmo 21. Expolit. ubi illud, *Manducaverunt, & adoraverunt, sed expressius & plenius in Psal. 98. super illud, Adoravit bellum pedum ejus: ubi scabellum terram, & terram explicat carnem Christi, Quia in ipso locum hic ambulavit (inquit) & ipsam carnem nobis manducandam ad salutem dedit: nemo autem illam manducaret, nisi prius adoraverit, inventum est quod adoratur tale scabellum pedum Domini, utrumque lumen non peccemus adorando, sed peccemus non adorando. Et Ambrosius lib. 3. de Spiritu Sancto cap. 12. super eadem verba sicut: *Per scabellum terram intelligitur, per terram autem, caro Christi, quam & hodie in mysteriis adoramus.* Similiter dicit Chrysostomus homil. 3. in Epistola ad Ephes. ubi sic habet: *Adora, & manduca, & Cyrillus Hierosolymitanus Catech. 5. mystag. hæc scribit: Accede ad calicem sanguinis illius, adorationem in modum. Unde Concilium Tridentinum sessione 13. cap. 5. latræ cultum promovere semper in Ecclesia recepto ei exhiberi docet.**

Nec solùm homines, sed & Angeli Christum in hoc sacramento adorant, & ad comestum ipsius contremiscunt, ut dicit Chrysostomus variis in locis, præsertim libro 1. de Sacerdotio, ubi hæc scribit: *Per id tempus quo nimirum Sacerdos Missæ sacrificium offert, & Angeli Sacerdoti assident, & calicem panisrum universus ordo clamores excitat, & locustarum vicinus, in illius honorem qui immoletur, & chororum chorus plenus est: id quod credere abunde licet, ex tanto illo sacrificio, quod tunc peragitur, & verò & commemorantem quandam auri, & diceret senem quandam, virum admirabilem, cui revelationum mysteria multa divinitus fuisset, sibi narrasse, se tale alim visum dignum habitum à Deo fuisse: ac per illud quidem tempus*